

'Αρ. Σπ. Μητρ. 3.618

'Υπό 'Ιωάννου 'Ιωάννου

Ί σ τ ο ρ ι κ ό : 'Η έρευνα τοῦ σπηλαιῶ Κατιφιῶ, λόγω τοῦ μικροῦ μεγέθους του, καί ἡ ἀναβολή ἀφίξεως τοῦ πλοίου ἐξ αἰτίας θαλασσοταραχῆς, ἄφησε περιβώρια χρόνου στήν ομάδα γιά νά πραγματοποιήσῃ καί τήν μελέτη δύο ἀκόμα σπηλαίων κοντά στό γραφικό χωριῶ τῆς Οἴας ἡ "Άνω Μεριῶς.

'Η έρευνα τῶν δύο αὐτῶν σπηλαίων ἦταν μιᾶ μεγάλη ἐπιτυχία τῆς ομάδος γιάτὶ οἱ ἀρμόδιοι ἀρχαιολογικοὶ κύκλοι παρὰ τίς ἐπανειλημμένες προσπάθειές τους δὲν κατόρθωσαν νά τὰ ἐντοπίσουν, γιάτὶ ὅπως εἶναι γνωστό, ἐνῶ ὑπῆρχαν φῆμες γιά τήν ὑπαρξῆ τῶν δύο σπηλαίων, κανένας δὲν μπορούσε νά τὰ ἀνακαλύψῃ.

Τὸ μέγεθος τῆς ἐπιτυχίας αὐτῆς τῆς ἐξερευνήσεως θά ἐκτιμηθῆ μετὰ τήν κατάβεση τῶν ἐκθέσεων τῶν σπηλαίων εἰς τὸν Γενικὸν 'Επιθεωρητῆν 'Αρχαιοτήτων καί 'Αναστηλώσεως κ. Σπ. Μαρινῶτον, γιά τήν διενέργειαν ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν πού πιστεύεται ὅτι θά προσφέρουν θετικὰ ἀποτελέσματα στίς έρευνες τοῦ κ. Καθηγητοῦ, γιά τήν ὀριστική τοποθέτηση τῆς χαμένης 'Ατλαντίδος στό νησί τῆς Θήρας.

Σημαντική ἦταν καί ἡ συμμετοχή τῶν δύο κατοίκων τῆς Οἴας στήν έρευνα κ.κ. Γεωργίου Καρρῶ καί Κώστα Χάλαρη. Τήν ομάδα τῆς μελέτης τῶν δύο σπηλαίων ἀποτελοῦσαν μέλη τῆς ΕΣΕ με ἀρχηγὸ τὸν κ. Ι. 'Ιωάννου καί συνεργάτες τῆν κ. Α. Πετροχειλοῦ καί τοὺς κ.κ. Θ. Πίτσιο, Α. 'Αρώνη καί Α. Οἰκονομάκη. 'Η έρευνα πραγματοποιήθηκε τὸν Φεβρουῶριο τοῦ 1970.

Π ρ ο σ π ἑ λ α σ ι ς : 'Απὸ τὰ Φηρά, τήν χώρα τῆς Θήρας, με ἀμαξιώτῳ δρόμο συνδέεται τὸ θεαματικὸ χωριῶ Οἴα. Λίγο πρὶν μποῦμε στό χωριῶ καί πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ δρόμου σὲ ἀπόστασι 1χλμ. περίπου κατηφορικῶς βρίσκειται ἡ ἐκκλησία τῆς Κερά - Παναγιῶς τῆς Χοχλιδερῆς. 'Ονομάζεται Χοχλιδερῆ γιάτὶ τὸ δάπεδὸ τῆς εἶναι ἀπὸ βότσαλα τῆς θάλασσας πού βρίσκονται στίς ἀκτές.

Πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς ἐκκλησίας καί σὲ ἀπόστασι 60μ. περίπου ἀπὸ αὐτῆν στό ἀριστερὸ ἀκριβῶς χεῖλος τοῦ μονοπατιοῦ πού ὁδηγεῖ στήν Οἴα εἶναι τὰ δύο σπήλαια. Τὰ σπήλαια πῆραν ἀριθμοὺς Νο 1 καί Νο 2. Τὸ Νο 1 εἶναι αὐτὸ πού ἐφάπτεται τοῦ μονοπατιοῦ με τρεῖς κύριες εἰσόδους καί πού μπορεῖ νά εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἐσωτερικὸ του ἀνθρώπινο σῶμα, γιάτὶ ὑπάρχουν καί μικρότεροι εἴσοδοι σάν φωταγωγοί.

Τὸ σπηλαίον Νο 1 : Μπαίνουμε ἀπὸ τὴν δεξιὰ εἰσοδὸ τοῦ γιατί εἶναι ἡ πιὸ εὐρύχωρη μὰ καὶ ἡ πιὸ ἐνδιαφέρουσα γιὰ τὰ τεχνητὰ τοιχώματα ποὺ ἐντυπωσιάζουν γιὰ τὸ μέγεθός τους καὶ τὴν τεχνικὴ μὲ τὴν ὁποία ἔχουν δημιουργηθῆ. Μεγάλοι τετραγωνισμένοι ὀγκόλιθοι ἀπὸ ἀσβεστόλιθο ποὺ θυμίζουν κυκλώπεια τείχη. Εἶναι κτισμένα μὲ ξηρολιθιά κυρίως τὰ χαμηλὰ σημεῖα καὶ ὄλιγὰ ἀνάμεσά τους σὰν κουρασάνι τὰ ὑψηλότερα σημεῖα.

Τὸ πρῶτο τμήμα τοῦ σπηλαίου εἶναι μικρὸς θάλαμος μὲ πλάτος 3μ. καὶ μῆκος 4μ. καὶ ὕψος 1,9μ. Ἡ δεξιὰ πλευρὰ εἶναι τοῖχος ἀπὸ ὀγκόλιθους. Τὸ τέλος δεξιὰ ἔχει ἄνοιγμα 1μ., πρὸς τὰ ἀριστερὰ τοῖχος μὲ τετραγωνισμένους ὀγκόλιθους. ὑπάρχει ἄνοιγμα σὰν παράθυρο καὶ συνεχίζει ὁ τοῖχος ἕως τὸ τοίχωμα τοῦ σπηλαίου. Μικρὴ ὀπή στὸ τέλος ἀριστερὰ συνδέεται μὲ τὸ ὄλο ἀριστερὸ φυσικὸ τμήμα τοῦ σπηλαίου. Ἐνα ἐντυπωσιακὸ ἔργο μετὰ τὸ πρῶτο τμήμα τῆς εἰσόδου εἶναι ἓνα παραλληλόγραμμο μὲ μῆκος 8,5μ. πλάτος 3,5μ. καὶ ὕψος ὁ τοῖχος ἕως 4μ. Ἀριστερὰ στὴν ἀρχὴ ὑπάρχει σκάλα ποὺ δημιουργεῖται ἀπὸ τοποθετημένους ὀγκόλιθους ποὺ προεξέχουν ἀπὸ τὸν ὑπόλοιπο τοῖχο. Ἡ σκάλα καταλήγει ἕως τὸ δάπεδο τοῦ θαλάμου, εἶναι δὲ τέτοια ἡ θέσις τῆς ὥστε ἢ ἀνεβαίνοντας ἢ κατεβαίνοντας ἀπὸ τὸ μικρὸ παράθυρο νὰ μπορῆ νὰ βλέπῃ κανεὶς στὸ πρῶτο τμήμα τοῦ σπηλαίου.

Στὴν ἀρχὴ δεξιὰ τοῦ τεχνητοῦ αὐτοῦ θαλάμου καὶ ἀφοῦ ἀνέβουμε 2,5μ. τὸ ὕψος τοῦ τοίχου σὲ αὐτὸ τὸ σημεῖο μπαίνουμε στὸ ὑπόλοιπο τμήμα τοῦ σπηλαίου. Ἐνας μικρὸς κατηφορικὸς διάδρομος καὶ μετὰ πάνω ἀπὸ ὀγκόλιθο ποὺ σήμερὰ καλύπτει τὸ δάπεδο καὶ ποὺ διακρίνεται ἡ θέσις του στὴν ὄροφή, προτοῦ ξεκολλήσῃ, θάλαμος μὲ μῆκος 10,5μ. καὶ μεγαλύτερο πλάτος 8μ. καὶ ὕψος ἕως 4,5μ. Στὸ τέλος τοῦ θαλάμου δεξιὰ συνεχίζει τὸ σπήλαιον μὲ θάλαμο μὲ μῆκος 6,5μ. καὶ πλάτος 11μ. Τὸ δάπεδο ὄλο ὀγκόλιθοι. Ἀριστερὰ μετὰ τὴν ἀπότομη κατάβαση 6μ. θρῖσκόμεστε σὲ ἓναν θάλαμο μὲ μῆκος 6μ. πλάτος 3μ. Ὁ θάλαμος αὐτὸς παρουσιάζει ἰδιαιτέρο ἐνδιαφέρον γιατί σὰν θαυότερο σημεῖο τοῦ σπηλαίου ἔχει τοίχωμα ἀπὸ ὀγκόλιθους. Καὶ εἶναι ἀνεξήγητο τὸ τί γυρεύουν ἐκεῖ οἱ τοῖχοι μὲ τοὺς πελεκημένους ὀγκόλιθους, στὸ ἀριστερὸ ἀκριβῶς πλευρὸ τοῦ μικροῦ θαλάμου. Ὁ τοῖχος εἶναι διαφορετικὸς ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ὑπάρχουν στὰ πρῶτα τμήματα ποὺ ἤδη περιγράψαμε. Ἀπὸ τὴν βάση του σὲ ὕψος 1μ. κἀνει ἓνα σκαλοπάτι καὶ μετὰ συνεχίζει ἕως τὴν ὄροφή μὲ μιὰ ἐλαφριά κοιλιά πρὸς τὸ κέντρο τοῦ θαλάμου. Στὸν μικρὸ αὐτὸ θάλαμο τρεῖς μικροὶ καὶ στενοὶ διάδρομοι ὀδηγοῦν ἐξωτερικὰ τοῦ σπηλαίου καὶ ἀκριβῶς εἰς τὸ ἀριστερὸ χεῖλος τοῦ μονοπατιοῦ ποὺ συνδέει τὴν Κερά - Παναγιὰ μὲ τὴν Οἶα.